

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Excusatio Neminis aduersus Nullum Lipsensem

Ferrarius, Johannes

[Leipzig], [1519]

VD16 E 883

[Text]

urn:nbn:de:hbz:466:1-32645

PRincipio/mi frater/inter alia me Achademiam Vuitē
bergem nescio quo atro carbone notasse scribis, dum
nescio quot Philosophorum sectas eam producere scripserim. quod qui factum sit / non satis capere possum.
Tu ipse non ignoras/mi frater, q̄ paucis ante annis in Thomæ
& Scoti harenam descensum sit. & q̄ plerūq; in publico cōgres
su vnus Scoti viam ingrediebatur. alter in Thomæ Vepreta dia
lababatur. Id qd̄ ego/si modice & idoneis annis fiat, nō impro
bo. quando quidem clarissimi quicq; viri ab hoc studio neutiq; re
fugierunt. Franciscus Picus Mirandula plusq; sex annos i Tho
mæ & Scoti strupis detriuit. sunt illi quidem in verbis asperi, ier
iuni, & sordidi/sed in sensibus fecundissimi, ij si iam ex ludis ve
stris reiecti sunt/valde p̄bo tuorū hominū institutū/qui omnib⁹
literis, & in quacūq; p̄fessione optima queq; tradere summis ve
lis cōtendunt. Et in nostra Achademia scias mi Nemo/ illas nuz
gas extrusas esse, & literas grauiores in earum locum succesif
se. Non amplius in par vis logicalibus tempus perdimus. Ari
stotelem ipsum in manibus tenem⁹. Omnia iam immutata sunt.
Exulat Barbaries/ Philosophia syncerior iam irrepfit. At vero si
non ex æquo vobiscum in stadio literarum currere datum est
laborabimus ne occupet extremos scabies. vt Horatius ait, Qua
re hoc velim ex animo amoueas tuo. me vnq; vlla iniuria Vuitē
tenbergensem Achademiam affecisse. quæ literis literatis & viris
eruditissimis abundantissima est. nusq; literæ magis virent. Nus
q; literati tanto stipendio accersuntur & aluntur Id quod & in
nra Achademia non leni/vt dicis/ brachio tractari dudū ceptū est
Deus modo Principes nostros diu incolumes nobis & literis ser
uet. Ceterum q; me nullum fratris cōmertio te reiecturum, mis
nitaris, si Sophistarū Patrociniū susciperem. Ecque causa est: cur
eos quibus cum ago, & qui me benevolentia prosequuntur non
defensionis honore dignari debeam. Q; queso decorū mihi so
ret/si illos/quos in me expositissimos esse video/conuicijs discer
pi sinierem. Hoc/mi frater/vt vt recidat neutiq; cōmissurus sum
vt non quod possum eos defendā. Ad teipsum refero/si quispi
am tuos illos Thomistas & Stoticidas, nam/sat scio/non omnes
in Philosophia elegantiore iniciati sunt. acerbius stilū infingeret
num tu omni armorū genere illū oppugnares id quib⁹ ergo ve

Francis
cus Pic⁹

puerbia
um

Sophis-
te qui di-
cantur,

Lucia-
nus

Itaque quoniam & ego Sophistis Patrocinari pergam, qui si non omnem
eruditionis numeros impleuerint, at nec pueri Analphabeti
sunt. Alioquin dum tuos tragica oratione effers, Principis nostri
existimationem obnubilare videris/nempe qui ab exteris male au-
dierit quod stipendio suo silicerina illa mera nutriat, & homines illos / ut
tu lubenter loqui soles / antisophistas in Academia sua vivere pa-
tiantur. Nec vero putes velim mihi Nemo me aut nihil omnino le-
gisse aut nihil sapere ut non intelligam quos tu Sophistas carpere
soleas. Quis enim nescit Sophistae vocabulum $\alpha\delta\iota\alpha\phi\omega\sigma\tau\eta\varsigma$
esse ut quod & in bona & malam partem deflectat Aristoteles enim
ipse in fronte Elenchorum disputat sapientes quosdam magis vi-
deri velle quam esse & eos vere Sophistas esse, & Sophisticam scien-
tiam esse quae in argutiis Strophis ceu Vulcaniis retibus, arte
te fabrefactis occupata est. Tum Julius Pollux li. iij. Sophistea-
tionem copiose explicat. Olim enim etiam Rhetores Sophistae
appellabantur quemadmodum alicubi Diogenes Laertius au-
thor est, Alioquin nec Prodicus Chrysus a Platone & Basilio Ma-
gno Sophista appellaretur. Et Plato ipse Philosophotatus non
raro Sophistae cognomen in se recipit, Sed cum tandem nescio quomodo
immodestius & insultu plerique garrissent in obprobrium
versum est, & Sophistae appellabantur qui de rebus nugacissimis
quasi de Eleusiniis sacris, magna temporis iactura disputabant. In
quos apud Lucianum in vita Demonactis iocus est vel multo ioc-
cosissimus. Hic enim cum videret duos quosdam Sophistas pariter
indoctos de rebus nec calla nuce estimandis, vehementer discep-
tare, et alterum inutilium questionum pelagus producentem. Alterum
 $\alpha\tau\omicron\pi\alpha$, & nec ad rem propositam quippiam pertinentia respon-
dentem. Quid inquit / amici / illi rerum agunt nisi quod horum alter
hircum mulgere videtur & alter cribrum supponere, eius farinae
Sophistas ego nullus nullo unquam tempore pbavi, & in hos tu for-
sitan destomacharis. Verum num putas eiusmodi in nostra Aca-
demia nasci. Dij meliora, Depontani sunt senes aliquam aetatis vitio
desipiscentes, sed meliora conantibus non obstrepentes, Vbi enim
studiosum quempiam viderint illum quoquo possunt beneficio per-
sequuntur / illius conatum quoad eius fieri potest / alunt.
Sed $\tau\alpha\upsilon\tau\alpha\ \epsilon\kappa\ \tau\eta\varsigma\ \sigma\delta\omicron\upsilon$ Porro quod scribis, Vuitenbergenses euangeli-
um, & doctrinam sanam in vulgus traducere, praeter quam in

ptum sit plerisque tendere. Natus mi frater belle mecum sentis. Non
raro dolere soleo miseram plebeculam questionum / Corollariorum
diuisionum magistralium agmine onerari & has nugas quicquam Christi
sum addiscere. Vtinam hoc vestrum institutum omnes ceu Ariadnes fi
lum sequerentur. & melius cum Christianis agerent. Dum enim forma
litas, causalitates, eccitantes in magna clepsidra iacturam commi
niscuntur. Christi interim obliuiscuntur. & sit non raro ut non nisi
vulpes iungere, & liquidis immittere fontibus apros videantur
Sed dabit deus hijs quoque finem. Modo Erasmus, Oecolampas Theolo
dius / Fabricius capito, Martinus Luther viri digni qui in olym
gi praes
tantes.
tantes.
de re copiosius agerem nisi quia senes sunt rudarij ferulam nes
gigentes. Quare haec alij relinquam. Accedam ad hoc quod respō
sionis nostrae *εὐχὴ καὶ ἰσχυρὸν* est, scribis enim mi frater Nemo. me
scripsisse Platonem Aristoteli multis / ut dicit / Parasangis in diuis
narum rerum cognitione praecurrere. Cur non Platonem studio accur
ratione / relicto Aristotele / euoluimur. Nempe quod non nisi naturalium
rerum cognitionem absolutissime tradidit. Quasi vero ego nullus eo
dementiae venerim quod putem fidei nostrae seminaria ex Platone
depromenda. Euangelia nobis sunt, Epistolae Pauli nobis suppe
runt / ex illis orthodoxae nostrae fidei decreta ceu ex fonte plenis
buccis haurire possumus. Nec me mouet quod Plato diuinus. & Ari
stoteles fatuorum sapientium princeps, & prodigium grandaeque mira
culum in natura dicat a diuino Hieronymo ad Eustochium. Adde
quod Philosophi Peripatetici Philosophiam in duas partes disunx
erunt. In Philosophiam Theoricam / cuius subiectum est veritas &
mendatiuum / & scopus ipse verum. sub qua Physicam, Mathematicam
& Theologicam complexi sunt. Et in Practicam cuius subiectum in bo
no & malo ceu cardine agitur / sub qua Ethicam, Oeconomicam,
& Politicam comprehenderunt. Non tamen propterea eorum calculum ad
do opinionem, quod Theologiam cum Philosophiae studio commiscant,
Qui enim potest diuina illa & celitus ad nos ceu diuina / ut fertur /
virgula / missa Theologia Palato animae facere satis si Ethicae
Philosophiae veneno imbuatur. Aristotelem legere non prohibe
mur. Platonis libros euoluere nemo obstat, uterque cum fide
nostra orthodoxa aliquando sentire videtur. Aristoteles enim in
li. de mundo ad Alexandrum, Ex deo / inquit / & per deum nobis
A iij

Plato.

Phia du
plex.

omnia consistunt, nullaque natura per se sufficiens est / carens illa quae
 ex eo est salute. Audin: quae Aristoteles περιλίζειν soleat. Et rur-
 sus in li. xii. post naturalia astruit a deo ceu παντων εαων datore
 omnia profluere, ad eum omnia redire. Vbi non nihil Paulini pecto-
 ris sapere videtur, sed in alijs multis mirum est quae a Theologorum
 decretis vel ppendiculo opposito desentiat. Praecipue cum astru-
 it mundum ingentium, esse incorruptibilem, Et animam Entelechian
 primam corporis, naturalis potentiam instrumenti vitae habentis &
 alia plerumque in quibus longe lateque a religionis scopo iaculat. Pla-
 to quoque plerumque dixit ad religionem pertinentia, plerumque a religio-
 nis ductu vel Διο Δια πασων adhorrentia. Animam immortalem qui-
 dem esse dixit, & ad dei imaginem sculptam effigiatamque, sed nescio quae
 pacto subam esse solere & ex indivisibili constare. Tum de deo
 mirum est quae Polyppi mentem teneat. Et de celo absurda que-
 dam memoriae perditae reliquit, quemadmodum Eusebius Cesarien-
 sis li. xiiij. praeparationis euangelice doctissime ostendit. Nec mirum
 est Philosophos hac in re toto celo aberrasse / quandoquidem Au-
 gustinus ait / Philosophi nescientes / ad quae scopum omnia referens
 da sint. Inter multa quae locuti sunt, veritati falsa admiscuerim quae
 nondum lumen fidei pectora eorum accensa erant. Porro non vni-
 que naturalis ipsius Aristotelis Philosophia pre Platonis phi-
 losophia naucifacienda est, permulta enim is de deo tractat / ut in-
 quit Theodorus Gaza, quae doctrina rerum conditarum exquisitissima
 ma, conditorem ipsum declarat. Quinetiam cum rerum causas cog-
 noscere iucundissimum sit. Nempe quae ea unica cognitione homo pro-
 ficere potest, & deo immortali similis quoad fieri potest euadit. sic
 enim Theodorus Gaza vir in utraque lingua vel ad miraculum do-
 ctus illis respondet quae Aristotelem carpebant quae de rebus naturali-
 bus plus aequo anxie differeret, de deo pauca disputaret. Nec pu-
 tandum esse Aristotelem in sola rerum naturalium cognitione / philosophum
 agere sed in alijs quoque philosophiae partibus. Etenim Aristoteles
 hoc ferme in more habuit quod tempore ante lucano libros perlege-
 ret quos ακροαματικονσ appellat in quibus philosophiam intricatio-
 rem & inuolutiore agitare solueuerat. Vespero vero discipulis li-
 bros εξωτερικονσ coicabat qui ad rhetorices officium, & ciuiliu
 rerum tractationem pertinebant. Hinc quanti Plato Aristotelem fecerit
 doctum non ignorat. Nam cum aliquando Plato in plenum auditorium venisset

Quid
 de anima
 Aristoteles.
 Plato.

Augu-
 stinus.

theodo-
 rus Ga-
 za.

Mos per
 legendum
 Aristoteles.

& Aristotelē desiderasset dixisse *ἡ κωφὸν ἐστὶ τὸ ἀκροατήριον*
 id est mutū est auditoriū. reliquos magis q̄ pisces mutos putabat
 si Aristoteles nō adesset. Et rursū Aristoteles Platonē vnice ve
 neratus est vsq̄ adeo vt & aram illi extruxerit in plerisq̄ in Pla
 tonē acerbius videt̄ sat humano affectui aliq̄n̄ condonandū est.
 Sed hæc *ἀπροσδυνονισα* sunt. Hæc p̄pterea recensui ne putares
 Aristotelē sola philosophia physica phōrū *ἀλφα καὶ ω* esse, sed ī
 alijs Philosophie partib⁹ nō postrema classe numerandū. Nō au
 tem eo accipies q̄ putem vel ex Aristotele vel Platone philoso
 phiam illā sacrosctām sumendam / sed philosophis vtrosq̄ relinq̄
 uendos. Nec illis v̄bis alicui vel famā vel authoritatē ledere vo
 lo, felicissimi sunt q̄ philosophia in totū posthabita Christum p̄di
 cant. Nec tñ om̄ino illi deplorādi sunt q̄ in Scoti aut Thomæ les
 ctione cōputruerūt. Iudicio nimirū falsi. Sed de⁹ olim iudex acer
 rim⁹ erit. Hæc mi frater Nemo habui q̄bus tibi tumultuante re
 spōdere voluiq̄ si nō oīa faciūt satis p̄cipitantiæ ascribas oportet.
 Modestie fines haud vnq̄ transgressi / vt opinor / sumus / viuat /
 floreat amicitia nostra. Nullus recensuit vt assolet.

Nullus ad Neminem.

Scribimus hæc animo minime mi frater iniquo
 Omnis nasus abest, omnia plena iocis
 Scribimus hæc forsan ne me redducere calcum
 Aut reuocare putes quæ prius ædideram,
 Non iram cupio fratris, non excito bilem.
 Fratris, fraterno pectus amore calet.
 Terga dabo minime, turbis contendere mecum
 Si lubitum est, nescis Prothea semper ago.
 Ledere non quæq̄ volo, sed lesum taciturnus
 Non potero bilem dissimulare lubens.
 Non odor vllius cui forte suboluit iræ
 Di faxint illo cardine res abeat.
 Nectū verborum q̄ sit confusaq̄ moles
 Mireris, nullus scribere nulla solet.

τελος.

Faint, illegible text, likely bleed-through from the reverse side of the page.

[Faint, illegible title or section header]

Faint, illegible text, likely bleed-through from the reverse side of the page.

[Faint, illegible text]